

světlo na cestě ze závislosti - již od r. 1996

WHITE LIGHT I

VZTAHY VS. ABSTINENCE V LÉČBĚ LIDÍ SE ZÁVISLOSTMI

PhDr. Josef Radimecký, Ph.D., MSc.
Adiktologická konference Jihočeského kraje
23. 9. 2021, Třeboň

světlo na cestě ze závislosti - již od r. 1996

Co vás čeká?

- Co je vztah?
- Spojení, vztah nebo vztahová síť?
- Bio-medicínský model závislosti nebo vliv životních podmínek?
- Závislost podle Johanna Hariho v kostce
- A poznatky z praxe léčby lidí se závislostmi?
- Závěry?

Co je vztah?

„Vztahy –
jasně, ví
každej...“

světlo na cestě ze závislosti - již od r. 1996

Co je vztah?

„A povedzte mi, Kefalín, čo vy si predstavujete pod takým slovom vztáh?“

WHITE LIGHT I

světlo na cestě ze závislosti - již od r. 1996

Vztah je ...

„.... obecná vlastnost konkrétního objektu nebo subjektu (entity), která se váže k jinému objektu nebo subjektu (entitě). V praxi může tato vazba nabývat nejrůznějších podob a vždy záleží na dalších okolnostech a podmínkách její existence.“ (Wikipedie)

Subjekt
zašel do
objektu...

Synonyma a charakteristiky pojmu vztah

- poměr
- relace
- souvislost
- spojitost
- milostný poměr
- vazba
- postoj
- přístup
- pouto
- milostný vztah
- partnerský vztah
- mezilidský vztah
- osobní vztah
- neosobní vztah
- vyhořelý vztah
- funkční vztah
- nefunkční vztah
- terapeutický vztah

Vztah je ...

Definice ze zdroje [Oxford Languages](#) · [Další informace](#)

connection

/kə'nekʃ(ə)n/

Filtrovat definice podle tématu

All

Electrical

Crime · *Informal*

Narcotics · *Informal*

Christian

noun

1. a relationship in which a person or thing is linked or associated with something else.
"the **connections** between social attitudes and productivity"

Podobný význam:

link

relationship

relation

relatedness

interrelation

2. **INFORMAL • NORTH AMERICAN**
a supplier of narcotics.

vztah/příbuznost/pouto, v němž je osoba nebo věc propojená/vázaná nebo propojená/přidružená s někým/něčím jiným... tj. optimálně nejméně dva, kteří pro sebe navzájem mají nějaký význam...

světlo na cestě ze závislosti – již od r. 1996

Spojení, vztah nebo vztahová síť?

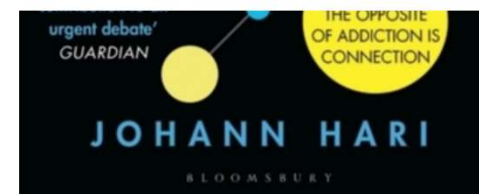

<https://www.adiktologie.cz> › file › radimecky-web

Heroin – a Miracle Drug which Turned (or did not) into Poison ...

autor: J Radimecký · 2009 — oblíbené mýty a stereotypy o heroinu a jeho uživatelích.

RADIMECKÝ, J. Centrum adiktologie Psychiatrické kliniky 1.

Nakladatel: [Bloomsbury Publishing PLC](https://www.bloomsbury.com)

Kód: 158872477

ISBN: 9781526608369

Rok vydání: 2019

Jazyk: Angličtina

Vazba: Paperback / softback

Počet stran: 432

Vojensky: „bez spojení není velení“ ...

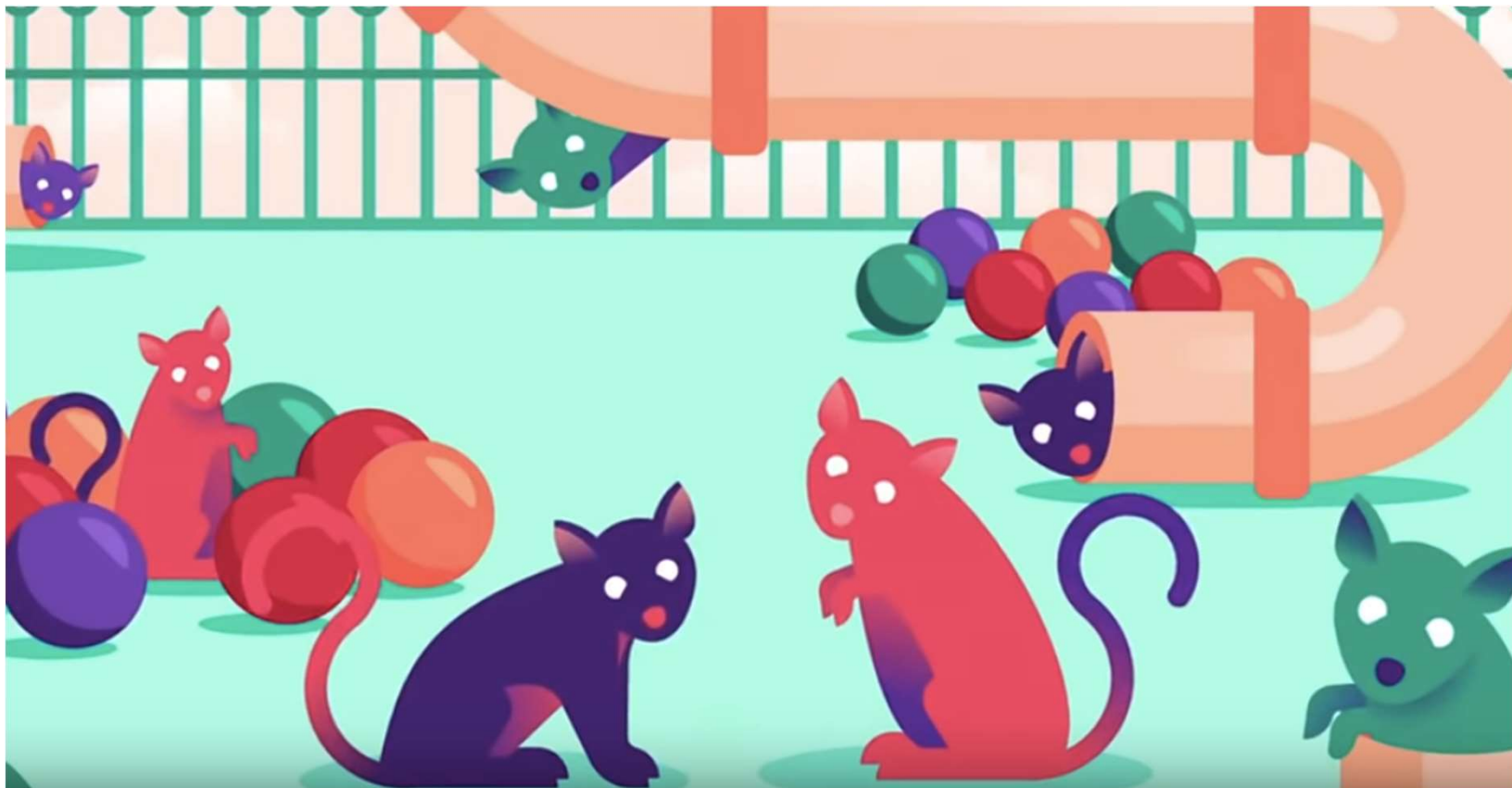
Bio-medicínský model závislosti

”osudový farmakologický účinek návykové látky” –
jediná alternativa závislosti = abstinence

Nebo vliv životních podmínek?

”Krysí park” – Prof. B. Alexander – při životě v
”přirozených” podmínkách se krysy “neufetují”

Ale to jsou krysy...

Válka USA ve Vietnamu – 20 % vojáků závislých na užívání heroinu... Obava z návratu “fetáků” ...

Jak to dopadlo?

Vojáci po návratu k rodinám svoji závislost i bez léčby překonali. Jen 8 % z nich mělo problémy i poté.

Závislost podle Johanna Hariho v kostce

- Závislost je adaptační mechanismus
- Závislý člověk je izolovaný, sám, jen s jedním jediným zdrojem útěchy (vztahem ke zdroji své závislosti) – **neumí si vytvářet zdravé vztahy s lidmi**
- Opakem závislosti není střízlivost, ale blízkost/**vztah/-y s dalšími lidmi** (tj. existence člověka se závislostí ve vztahové síti)

Bio-medicínský vs. holistický přístup

- V tom jsem se rozcházel se svým kolegou a přítelem, nedávno žel zesnulým Tomášem Záborským
- Jako medicínsky vzdělaný až slepě věřil farmakům a nedoceňoval psycho-sociální složku závislosti
- Přesto jsme měli oboustranně přátelský a respektující VZTAH

A poznatky z praxe léčby lidí se závislostmi?

- V počátcích činnosti českých terapeutických komunit, tj. od 90. let 20. stol., byla cílem pobytové léčby lidí se závislostmi ABSTINENCE
- Cca od r. 1998/99 byl tento cíl postupně předefinován na OSOBNOSTNÍ RŮST klientů
- To se časem promítlo i do ZMĚN TÉMAT, která si klienti TK přinášejí do skupinové terapie
- Zdá se, že v současnosti je jejich dominujícím tématem VZTAH v jeho nejrůznějších podobách

světlo na cestě ze závislosti - již od r. 1996

Přehled skupin za 7 měsíců

Typ skupin	Počet	%
1. Předepsané skupiny	130	-
z toho interakční (vztahy mezi klienty TK)	15	11,5
2. Skupiny na volné téma	133	
z toho: - o vztazích	85	64
- na jiná témata	48	36
3. Samořídící skupiny	28	-
4. Ranní komunity	196	-
Celkem 1.+2.+3.+4.	487	-

světlo na cestě ze závislosti - již od r. 1996

Předeepsané skupiny

Typ skupin	Počet
Hodnotící/velké komunity	28
Prevence relapsu	26
Hodnocení výjezdu	20
Životopisná	19
Interakční	15
Kreativní (technika)	12
Život po TK (opakovací léčba)	5
Hodnocení pobytu v TK	5
CELKEM	130

světlo na cestě ze závislosti - již od r. 1996

Skupiny na volné téma

O vztazích	Počet	Na jiné téma	Počet
- konfliktech a komunikaci v TK	20	- budoucnost, doléčování	16
- s rodinou, partnery	19	- MS - krize, odchod	11
- muži vs. ženy	17	- mé negativní vlastnosti	10
- k drogám	17	- moje chyby v chování	7
- k sobě, sebeúcta	6	- emoce, obavy	4
- k dětem, penězům, práci, nedůvěra k lidem	6		
CELKEM	85		48

Závěry?

- Samota, izolace, absence vztahové sítě – rizikové faktory vzniku a rozvoje závislého chování
- Pobytová léčba dočasně poskytuje klientům síť mezilidských vztahů – abstinence jim nedělá problém
- Adiktologické služby ale nedokážou vybavit klienty vztahovou sítí po skončení léčby – limit úspěšnosti v procesu jejich uzdravy
- Ještě více se v procesu léčby zaměřovat na posilování sociálních dovedností klientů vytvářet zdravé vztahy?
- I Johann Hari ví, že opakem závislosti je blízkost/vztahy s jinými lidmi, ale jak v tom pomoci našim klientům, též neví...

světlo na cestě ze závislosti - již od r. 1996

Děkuju za pozornost a těším se na diskusi.